

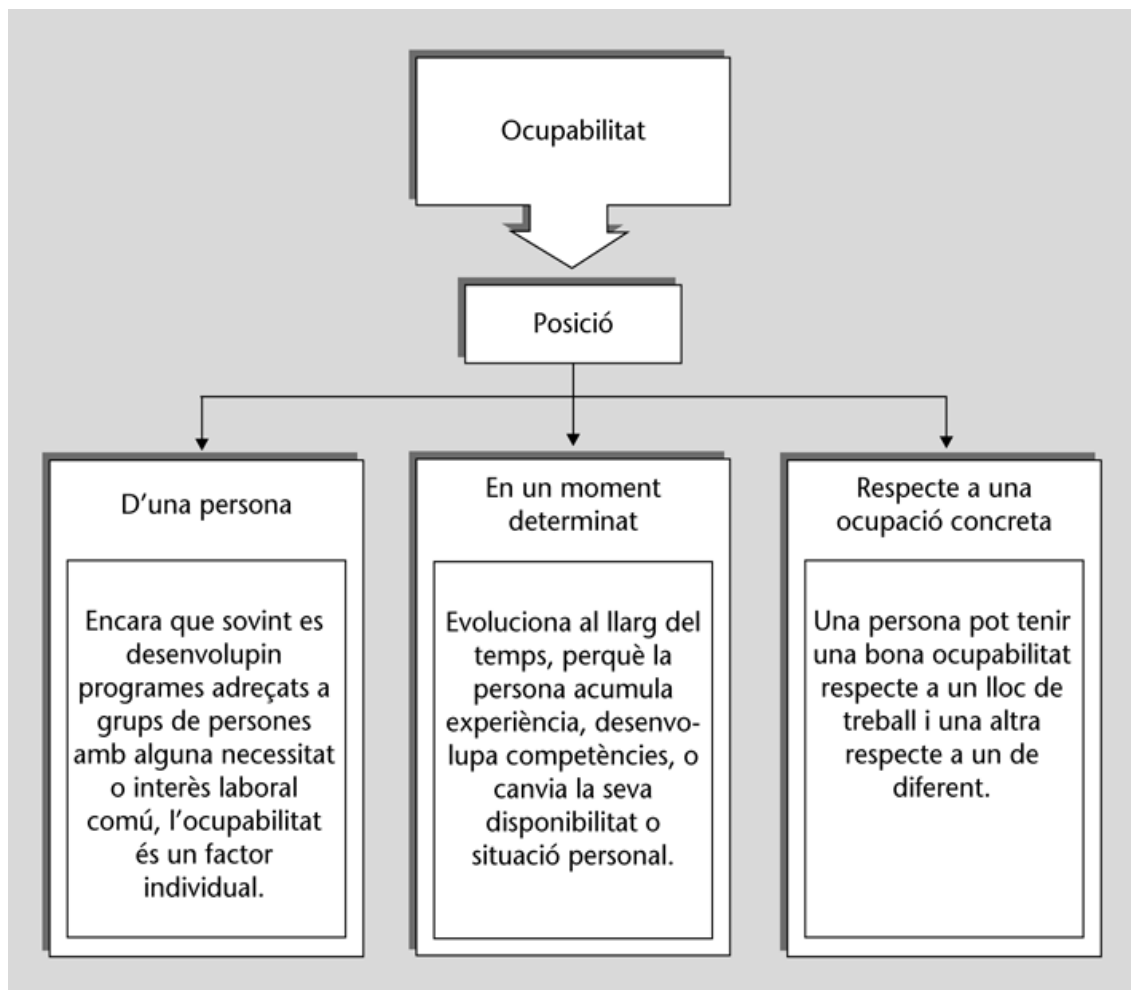

3.2. L' OCUPABILITAT

Introducció

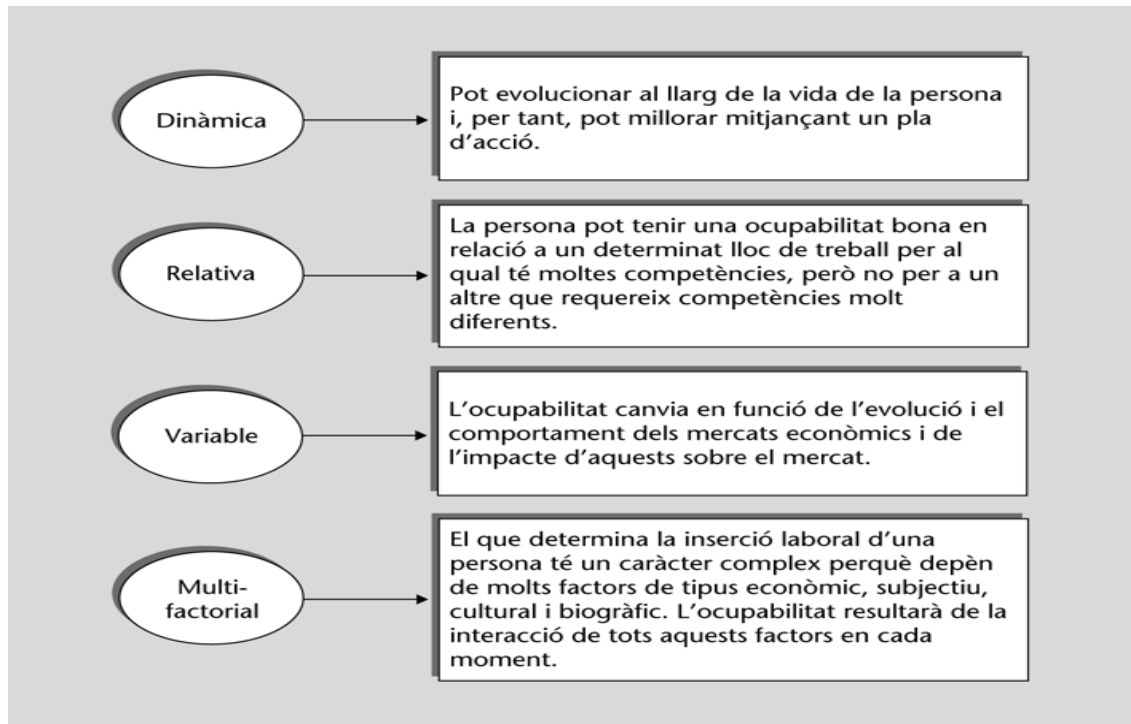
La paraula *ocupabilitat* és una traducció del terme anglès *employability*, construït en la dècada dels 80 a partir de les paraules *employ* (ocupació) i *ability* (habilitat). Literalment es pot traduir com **l'habilitat per accedir a una ocupació o mantenir-la**.

L'ocupabilitat indica la posició d'una persona en un moment determinat de la seva vida respecte a una ocupació concreta i dependrà de diversos factors que conflueixen alhora. De fet, et proposem un model que diferencia tres tipus de factors importants pel que fa a la seva incidència en l'ocupabilitat de les persones: **factors estructurals, personals i competencials**.

Característiques de l'ocupabilitat

L'anàlisi de l'ocupabilitat

L'anàlisi de l'ocupabilitat és una eina que et permetrà com a persona conèixer les teves necessitats d'inserció. Per això, si vols modificar la teva ocupabilitat, pots conèixer la teva situació respecte al mercat de treball analitzant els teus indicadors. Així, el procés d'explorar els diferents factors que componen la teva pròpia ocupabilitat et permetrà prendre consciència de la teva situació respecte a la inserció i pot ser la base per millorar-la en qualsevol moment de la teva trajectòria laboral.

Tot i la complexitat d'aquest concepte, moltes vegades es tendeix a partir de concepcions parcials de l'ocupabilitat i basades només en els dèficits a l'hora d'analitzar-la. Algunes metodologies d'anàlisi es miren els requeriments dels llocs de treball que la persona no compleix (disponibilitat, competències tècniques...), encara que determinades persones amb alguns factors personals de baixa ocupabilitat poden aportar competències pròpies molt valuoses per a alguns entorns laborals.

Els ocupadors no busquen el millor treballador sinó que **cerquen "la persona idònia" per al lloc de treball** que ofereixen.

Les experiències laborals (formals i no formals), algunes experiències de participació en organitzacions i activitats de la societat, la família o la comunitat, moltes competències transversals apreses en la vida quotidiana i certes característiques personals o d'estil de vida constitueixen **factors d'ocupabilitat positius** a partir del moment en què la persona en pren consciència i les millora.

01/10/2012

És per això que el procés d'anàlisi de l'ocupabilitat ha de connectar els factors d'ocupabilitat amb la pròpia realitat de la persona, les seves capacitats i els requeriments del mercat de treball.

Metodologia per a l'anàlisi de l'ocupabilitat

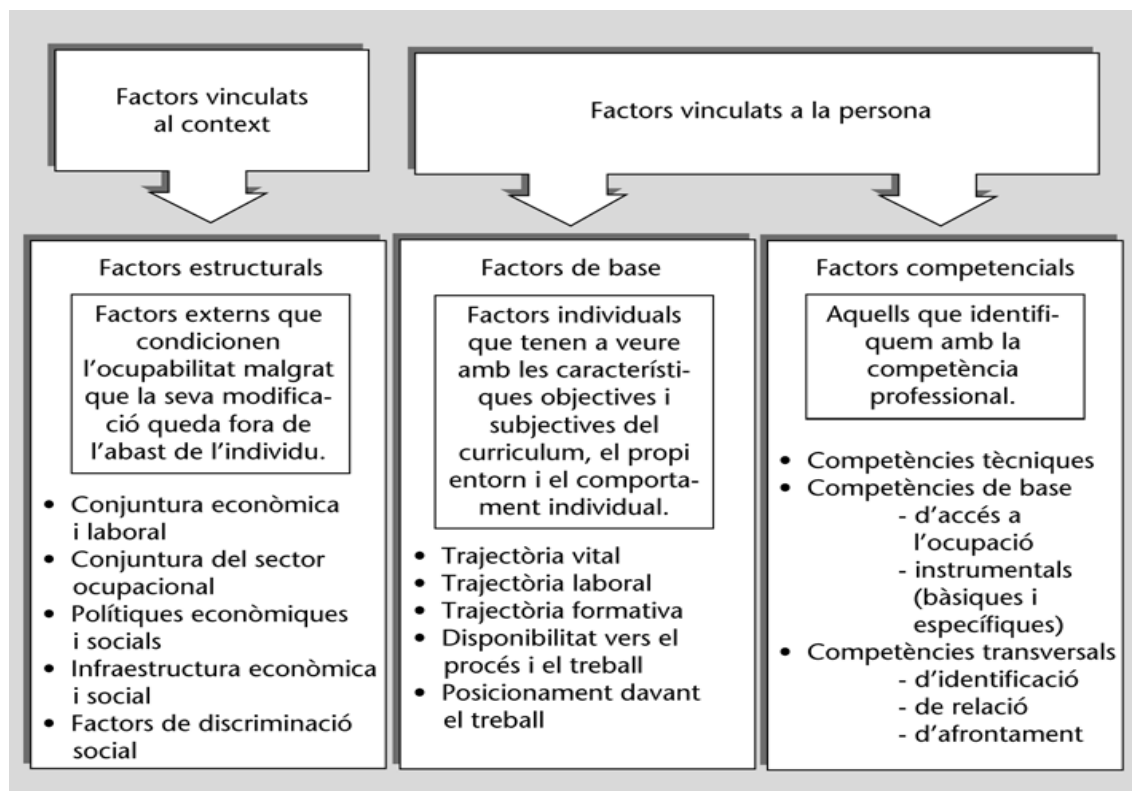
A través de l'anàlisi podràs:

- Detectar els **factores d'ocupabilitat** que incideixen en l'ocupabilitat
- Planificar les **accions del projecte d'inserció**
- **Avaluar els canvis** en l'ocupabilitat al llarg del procés
- **Definir grups d'incidència**

Cal parlar d'indicadors, ja que no existeix cap mesura directa de la capacitat d'inserció laboral. Podràs construir un sistema d'indicadors qualitius (que reflecteixi cada un d'aquests factors d'ocupabilitat) com a eina de treball per recollir la informació de manera sistemàtica. Aquests mateixos indicadors qualitius t'han de servir per fer visibles i avaluable els resultats.

Per facilitar-te aquest procés d'identificació d'indicadors, la classificació dels diferents factors que incideixen en l'ocupabilitat de les persones pot ser-te molt útil.

En la metodologia que et proposem, els factors d'ocupabilitat es divideixen en tres categories que permeten agrupar les variables entre **factores vinculats al context** (estructurals) i **factores vinculats a la persona** (de base i competencials).

01/10/2012

Factors que incideixen en l'ocupació

Els factors estructurals

La situació i el context en què et trobes són part determinant de la teva ocupabilitat. Les variables de tipus polític, econòmic i social conformen les oportunitats objectives d'accés i permanència a l'ocupació amb què et trobaràs, atès que:

- Incideixen en les dinàmiques de creació d'ocupació i en el creixement, transformació o declivi de sectors i perfils professionals.
- Configuren la qualitat del mercat de treball (estabilitat laboral, poder adquisitiu, temps de treball, seguretat laboral, igualtat de gènere, integració de col·lectius amb dificultats...).
- Indiquen les prestacions, serveis o recursos que la societat crea per regular el mercat de treball, facilitar l'accés d'alguns col·lectius i persones a la formació o donar-los serveis complementaris que facilitin la transició o el manteniment del lloc de treball.
- Indiquen els efectes de discriminació que faciliten o dificulten la inserció.

Ser capaç de prendre consciència d'aquests elements externs i del seu impacte en la pròpia ocupabilitat és un pas significatiu per si mateix en el procés de modificació i millora de l'ocupabilitat.

Factors personals

Els factors personals afavoreixen o dificulten la inserció, estan íntimament relacionats amb el passat de la persona i es reflecteixen en les trajectòries vitals, formatives i laborals. Una altra part inclou el posicionament present davant del treball i la disponibilitat vers l'ampli procés d'inserció.

Aquests factors que condicionen fortament la teva ocupabilitat només són susceptibles de ser modificats per tu mateix a través del desenvolupament competencial que vulguis activar.

Els orientadors podran ajudar-te en l'autoconeixement i la detecció de les competències assolides i et podran oferir mitjans per modificar aquells factors de tipus personal que puguin millorar la teva ocupabilitat.

Els factors competencials

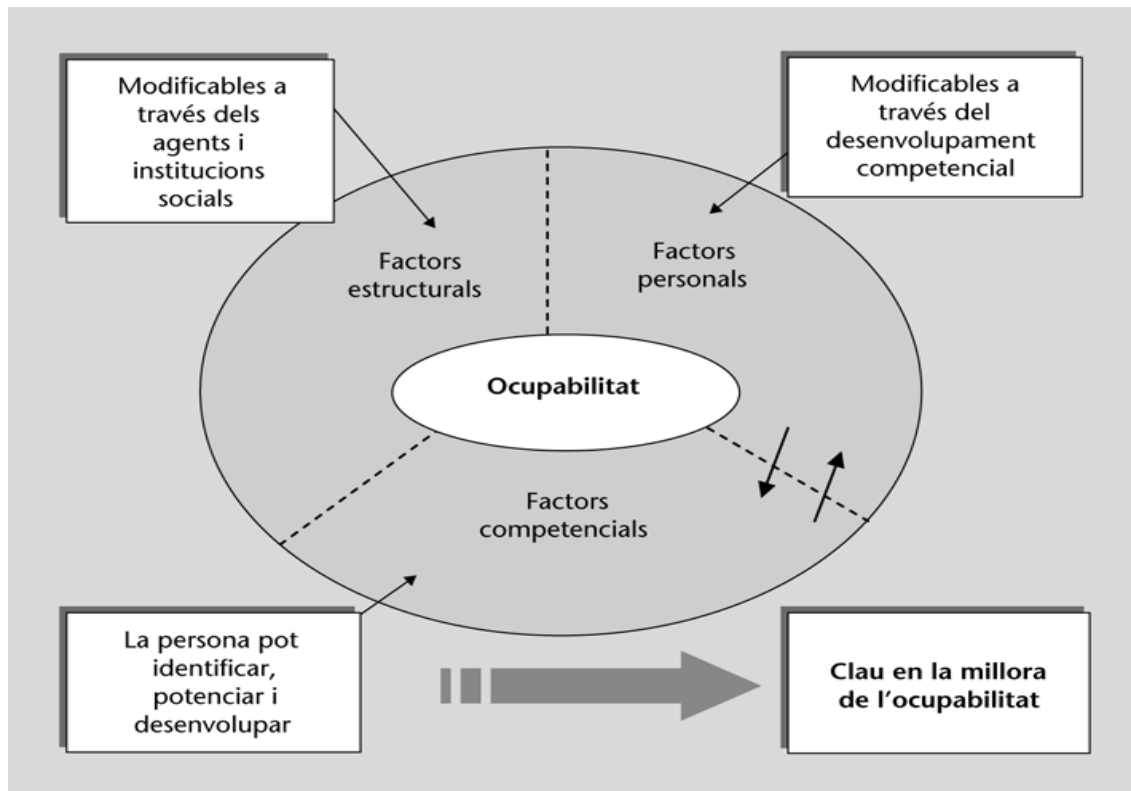
La competència professional és el factor clau en la millora de l'ocupabilitat. No només perquè és modificable, sinó perquè és el factor actiu capaç de possibilitar el canvi en els teus factors personals de l'ocupabilitat.

La competència professional determina la capacitat que tens de prendre decisions, de millorar la teva formació, canviar o fer compatibles els teus valors i hàbits amb l'ocupació, i modificar les teves pròpies actituds enfront de la inserció.

La gran majoria de les competències professionals són vàlides per a diferents sectors d'ocupació i per a un gran nombre de llocs de treball si ets capaç de transferir-les i adequar-les a cada lloc. Per aquest motiu, també es pot entendre la competència professional com el conjunt de capacitats personals que et permeten desenvolupar diferents treballs i activitats al llarg de la vida.

A continuació es presenta un resum gràfic dels factors d'ocupabilitat i els mecanismes existents per al seu canvi i millora:

El procés de millora de l'ocupabilitat ha d'oferir-te la capacitat de conèixer els factors personals que et podran permetre una millor inserció i dotar-te de les competències necessàries per produir-hi canvis quan ho desitgis.

Bibliografia

Porta 22. Barcelona Activa (2008). *Conèixer el mercat laboral: Una realitat canviant*. Ajuntament de Barcelona.

Porta 22. Barcelona Activa (2008). *Ocupabilitat: Una estratègia per trobar i mantenir feina*. Ajuntament de Barcelona.